

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci projednal v neveřejném zasedání konaném dne 29. srpna 2012 stížnost **státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě** proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2012, č. j. 54 T 4/2009-1750, a rozhodl t a k t o:

Podle § 149 odst. 1 písm. b) tr.ř. se napadené usnesení z podnětu stížnosti státního zástupce z r u š u j e a věc se v r a c í Krajskému soudu v Ostravě k novému projednání a rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2012, č. j. 54 T 4/2009-1750, byl podle § 101 tr.ř. a contrario zamítnut návrh státního zástupce, vyplývající z bodu 3) návrhu obžaloby ze dne 14. 9. 2009, sp.zn. 4 KZV 5/2009, na zabránění věci – nemovitostí evidovaných ve vlastnictví Marie Z., nar. xxx, bytem xxx, zapsaných v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Frýdek-Místek, na listu vlastnictví číslo xxx, katastrální území xxx, obec xxx, a to:

- pozemek p.č. 1097/2 o výměře 41 m² – zastavěná plocha a nádvoří
- pozemek p.č. 1097/3 o výměře 54 m² – zastavěná plocha a nádvoří
- pozemek p.č. 1098/1 o výměře 453 m² – zastavěná plocha a nádvoří
- pozemek p.č. 1098/3 o výměře 29 m² – ostatní plocha
- jiná stavba (bez čísla popisného a evidenčního) postavená na pozemku parcelní číslo 1097/2.

Citované usnesení dosud nenabylo právní moci, když proti němu jako osoba k tomu oprávněná podle § 142 odst. 1 tr.ř., ve lhůtě k tomu určené podle § 143 odst. 1 tr.ř., podala stížnost státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ostravě.

Z těchto důvodů nebyly shledány zákonné podmínky pro zamítnutí stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. a), písm. b) tr.ř.

V další fázi projednávání podané stížnosti se tedy vrchní soud zabýval její důvodností z hlediska ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr.ř.

Nalézací soud v napadeném usnesení nejprve poukázal na výpověď již pravomocně odsouzeného Libora Z., který k předmětu tohoto řízení uvedl, že specifikované nemovitosti nepřevodl úmyslně, ale kvůli bývalé manželce při rozvodovém řízení. Nemovitosti nikdy nenabyl ze svých peněz, byl to dar rodičů, kteří na něj dříve tento majetek převedli. Jedná se o zahradní domek, garáž a pozemek. Sám k těmto nemovitostem neměl žádný vztah, užívali je rodiče. V další části odůvodnění svého rozhodnutí nalézací soud citoval zákonná ustanovení, dle kterých přichází, či přicházelo v úvahu zabrání věci. V závěru pak rozvedl důvody, pro které návrh státního zástupce zamítl, ty shledával především v tom, že v daném konkrétním případě nejde o typický případ výnosu z trestné činnosti, tedy prospěch, výhodu či dokonce zisk z trestné činnosti, neboť předmětem návrhu na zabrání věci jsou nemovitosti, jejichž vlastnictví v rámci rodiny Z. bylo nabyto podstatně dříve, než k trestné činnosti odsouzeného vůbec došlo. Nemovitosti dle nalézacího soudu fakticky neměly žádnou souvislost s páčáním hlavní trestné činnosti odsouzeného Libora Z., nebyly jí získány a netvořily z ní žádný zisk. Nalézací soud dospěl k závěru, že Libor Z. byl již potrestán za trestný čin, vztahující se ke zpětnému převodu nemovitostí na svou matku. Pokud by tedy nalézací soud rozhodl v souladu s návrhem státního zástupce, připadly by nemovitosti do vlastnictví státu, což ovšem nalézací soud považuje za neadekvátní a jednalo by se o další „trest“ pro odsouzeného. Tím, že odsouzený nemovitosti převedl na svou matku, má nalézací soud za to, že je pouze vrátil původnímu majiteli. Navíc, pokud by nemovitosti připadly státu, byl by ve vztahu k nim zcela vyloučen poškozený s případnou realizací náhrady škody. Formálně jsou sice nemovitosti ve vlastnictví Marie Z., poškozený by se však občanskoprávní žalobou mohl domáhat zvrácení tohoto právního stavu z hlediska posouzení platnosti úkonu jejich převodu.

Státní zástupkyně v podané stížnosti uvedla, že s argumentací nalézacího soudu uvedenou v napadeném usnesení nesouhlasí. Ke dni 23. 7. 2008, kdy došlo k předmětnému převodu, byl nemovitý majetek ve výlučném vlastnictví Libora Z. K tomuto datu mu bylo známo, že jeho zaměstnavatel, společnost Autosalon Svoboda, s. r. o., proti němu vlastní pohledávku z titulu jím zpronevěřených finančních prostředků. Bylo mu také známo, že v té době poškozený činí kroky k ponížení způsobené škody. Odsouzenému bylo známo, jakým majetkem disponuje a že předmětné nemovitosti jsou jeho jediným nemovitým majetkem. Zde není rozhodující, od koho nemovitý majetek nabyl, ani na koho ho převedl. Podstatné je, že ho bez ekvivalentního protiplnění pozbyl. Pro tento skutek byl také pravomocně

odsouzen. Zabrání věci z hlediska znění § 101 tr.zákoníku přitom není trestem. Pokud jde o námitku nalézacího soudu, vztahující se k možnosti poškozeného domáhat se uspokojení svého nároku cestou civilněprávní, pak k této státní zástupce poukázal na to, že Ing. Petr S. podal k Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku žalobu o právní neúčinnosti darovací smlouvy ze dne 23. 7. 2008, přičemž v předmětné věci bylo dne 17. 2. 2010 rozhodnuto rozsudkem tak, že předmětná darovací smlouva je ve vztahu k Ing. Petru S. právně neúčinná. Z tohoto tedy vyplývá, že poškozený v jistém smyslu patrně sám upustil od vymáhání škody, když pouze Ing. Petr S., jako osoba fyzická, dílčím způsobem uplatnil nárok z vystavené směnky vlastní.

Kromě shora popsaných námitek vztahujících se k věcné nesprávnosti napadeného usnesení, však státní zástupkyně vznesla námitky i k procesnímu pochybení nalézacího soudu. To shledává v nedostatečném respektování práv Marie Z. jako zúčastněné osoby a strany v trestním řízení (§ 12 odst. 6 a § 42 tr.ř.). Napadá především průběh veřejného zasedání konaného dne 4. 4. 2012, které bezprostředně předcházelo vydání napadeného usnesení. Ačkoli byla Marie Z. k tomuto veřejnému zasedání předvolána, vystupovala zde toliko jako svědek a v tomto smyslu byla k věci i vyslechnuta. Nebyla však nalézacím soudem upozorněna na možnost navrhnout doplnění dokazování, ani nebyla vyzvána k přednesu svého závěrečného návrhu. Státní zástupkyně dovozuje, že v tomto veřejném zasedání tak byla porušena práva zúčastněné osoby vyplývající především z ustanovení § 42 odst. 1, odst. 2 tr.ř. Zúčastněná osoba je stranou trestního řízení, nicméně procesní práva z tohoto postavení jí vyplývající, neměla možnost v tomto řízení plně uplatnit. Řízení, které vydání napadeného usnesení předcházelo, tak trpí podstatnými procesními vadami a zakládá vadnost návazně vydaného usnesení.

Nad rámec shora popsaných zásadních procesních a hmotně právních pochybení státní zástupkyně poukázala i na další pochybení nalézacího soudu, spočívající v nesprávné citaci zákonného ustanovení, dle kterého zamítl návrh státní zástupkyně na zabrání věci. Namísto ustanovení § 101 tr.zákoníku a contrario, zde nalézací soud uvedl ustanovení § 101 tr.ř. a contrario.

S ohledem na všechny shora popsané skutečnosti státní zástupkyně navrhla napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2012, sp.zn. 54 T 4/2009, podle § 149 odst. 1 písm. b) tr.ř. zrušit a věc vrátit Krajskému soudu v Ostravě k novému projednání a rozhodnutí.

Vrchní soud v Olomouci, jako soud stížnostní, přezkoumal podle § 147 odst. 1 písm. a), písm. b) tr.ř. správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo. Na základě tohoto postupu zjistil, že podaná stížnost je důvodná.

Ve vztahu k řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, je nucen Vrchní soud v Olomouci konstatovat, že nalézací soud se skutečně dopustil pochybení, která jsou mu státní zástupkyní vytýkána. Tato vyplývají nejen z protokolu o veřejném zasedání, ale také ze zvukového záznamu, který byl o průběhu veřejného zasedání pořízen a který je součástí předloženého spisového materiálu. Nerespektování procesních práv zúčastněné osoby v tomto rozsahu pak nemůže vést k jinému rozhodnutí nadřízeného soudu, než k tomu, že řízení před nalézacím soudem trpí tak závažnými chybami, které činí rozhodnutí soudu prvního stupně, v tomto řízení vydané, nezákonným.

Na nalézacím soudu tedy bude, aby k projednání návrhu státní zástupkyně na zabránění věci opětovně nařídil veřejné zasedání, k tomuto předvolal všechny oprávněné osoby a těmto v průběhu veřejného zasedání zachoval všechna jejich procesní práva a o těchto je i řádně poučil, s ohledem na poučovací povinnost ve smyslu ustanovení § 42 odst. 2 tr.ř.

Pokud jde o vytýkaná hmotně právní pochybení nalézacího soudu, pak řešení těchto je v této fázi stížnostního řízení předčasné, neboť rozhodnutí samotné bylo vydáno v procesně nezpůsobilém řízení. Nicméně při svém novém rozhodování se bude muset nalézací soud vypořádat i s námitkami státní zástupkyně proti napadenému usnesení, neboť tyto mají svůj určitý racionální základ, odrážející se v okolnostech tohoto případu a zákonné úpravě řešení takové situace.

Pokud jde o chybně uvedené ustanovení zákona ve výrokové části napadeného usnesení, pak z odůvodnění tohoto rozhodnutí je zřejmé, že se jedná o písařské pochybení a nalézací soud zjevně postupoval dle ustanovení trestního zákoníku účinného od 1. 1. 2010.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

V Olomouci dne 29. srpna 2012.

JUDr. Petr A n g y a l o s s y , Ph.D., v. r.
předseda senátu

JUDr. Renáta S o b a l o v á v. r.
zpracovala

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Matoušková